

PLA DIRECTOR SECTORIAL DE PREVENCIÓ I GESTIÓ DE RESIDUS NO PERILLOSOS DE MENORCA 2019-2025

**CONSELL INSULAR
DE MENORCA**

(Aprovació inicial 20 de maig 2019)

ÍNDEX

- ▶ 1. Antecedents i marc normatiu
 - ▶ Relleu i reformulació del pla anterior
- ▶ 2. Contingut: Documents que integren el pla
- ▶ 3. Objecte
- ▶ 4. Àmbit d'aplicació
- ▶ 5. Principis generals
- ▶ 6. Objectius
- ▶ 7. Actuacions d'educació i formació
- ▶ 8. Prevenció i gestió
 - ▶ Implementació de la recollida selectiva
- ▶ 9. Tractament. Increment de la valorització
- ▶ 10. Accions en infraestructures de residus
- ▶ 11. Estructura del text normatiu
- ▶ 12. Vigència i inversió del pla
- ▶ 13. Avaluació i revisió de resultats

1. ANTECEDENTS I MARC NORMATIU

- ▶ 1985 – Llei que fomenta als municipis a agrupar-se en entitats supramunicipals per desenvolupar competències de gestió dels residus municipals.
- ▶ 1994 – Es constitueix el Consorci per a la Gestió dels Residus Sòlids Urbans de Menorca (CREM).
- ▶ 2006 – El Consell Insular de Menorca aprova el Pla Director Sectorial per a la Gestió dels Residus No Peril·losos de Menorca 2004-2012.

1.1 RELLEU I DEL PLA ANTERIOR

El present pla suposa el relleu i la reformulació de l'anterior Pla adaptant-se a la Llei de residus Balears.

La recent aprovació de la Llei 8/2019, de 19 de febrer, de residus i sòls contaminats de les Illes Balears (publicada en el BOIB núm. 23 de 21/02/2019), clarifica el marc competencial dels consells insulars (article 11), de la següent manera:

- ▶ Com a institucions autonòmiques, són competents en l'elaboració, la tramitació i l'aprovació de plans directors sectorials de prevenció i gestió de residus no perillosos, així com el seu seguiment, revisió i modificació.
- ▶ Com a ens locals, són competents en l'elaboració, la tramitació i l'aprovació, si escau, dels programes insulars de prevenció i gestió de residus, així com el seu seguiment, revisió i modificació en el marc dels plans directors sectorials de prevenció i gestió de residus.

2. DOCUMENTS QUE INTEGREN EL PLA

- ▶ Tom I: Memòria justificativa i Programa de prevenció i gestió de residus no perillosos de Menorca annex
- ▶ Tom II: Text normatiu
- ▶ Tom III: Cartografia
- ▶ Tom IV: Estudis econòmics integrats per un estudi econòmic i financer i l'informe de sostenibilitat econòmica
- ▶ Tom V: Estudi Ambiental Estratègic
- ▶ Tom VI: Resum no tècnic de l'Estudi Ambiental Estratègic
- ▶ Tom VII: Memòria d'impacte normatiu abreviada
- ▶ Tom VIII: Memòria d'impacte de gènere

3. OBJECTE

- ▶ Adaptar a la normativa vigent el Pla Director Sectorial per a la Gestió dels Residus aprovat l'any 2006.
- ▶ Dotar l'illa amb les infraestructures i els equipaments necessaris per a la gestió dels residus no perillosos.
- ▶ Establir uns mecanismes de gestió que facin possible el desenvolupament del Pla d'acord amb les polítiques de gestió de la UE, els quals s'integren en aquest Pla.

4. ÀMBIT D'APLICACIÓ

- ▶ **Àmbit territorial:** Illa de Menorca.
- ▶ **Àmbit material:** residus no perillosos i residus perillosos d'origen domèstic que es gestionen a través de la xarxa de deixalleries.

→ El pla inclou **totes les etapes de gestió integral** dels residus, des de la prevenció, fins a la disposició final del rebuig, passant per la recollida i tractament.

4.1 TIPOLOGIA DE RESIDUS

El Pla inclou:

- a) Residus domèstics i comercials: resta, paper i cartó, envasos lleugers, vidre i matèria orgànica.
- b) Restes vegetals
- c) Residus voluminosos
- d) Residus d'aparells elèctrics i electrònics
- e) Residus de construcció i demolició
- f) Oli vegetal usat
- g) Roba
- h) Pneumàtics fora d'ús
- i) Llots de depuradora
- j) Plàstics agrícoles
- k) Residus d'origen animal
- l) Rebuig de plantes de tractament.
- ll) **Residus perillosos d'origen domèstic** que es gestionen a través de la xarxa de deixalleries com: fluorescents i llums de vapor de mercuri; bateries; piles; frigorífics i electrodomèstics amb CFC, olis minerals usats de procedència de particulars; radiografies; tòners d'impressora i fotocopiadora; pots amb o sense contingut de pintures, vernissos i dissolvents; fitosanitaris; materials que contenen amiant; entre d'altres.

5. PRINCIPIS GENERALS

- ▶ La gestió dels residus s'ha de dur a terme **sense posar en perill la salut humana i evitant riscos** per a l'aigua, l'aire i el sòl, la fauna o la flora, ni atemptar contra paisatges o llocs d'especial interès legalment protegits.
- ▶ La gestió dels residus ha d'estar **regida pels principis de precaució i sostenibilitat en l'àmbit de la protecció mediambiental**, de proximitat, de la viabilitat tècnica i la protecció dels recursos del principi de qui contamina paga.
- ▶ La gestió dels residus també s'ha de basar en el principi de **jerarquia de residus**, que estableix que la prevenció ha de ser la prioritat principal en la gestió, seguida, per aquest ordre de la preparació per la reutilització, el reciclatge i altres activitats de valorització, inclosa l'energètica i com a darrera opció l'eliminació (jerarquia que han de tenir en compte administracions i particulars.)

6. OBJECTIUS

A) Objectius de prevenció i de preparació per a la reutilització de residus

- ▶ Abans de l'any 2020, reduir en un 10% la generació de residus respecte a l'any 2010. **El 2025, la reducció ha de ser del 15% respecte al valor del 2010.**
- ▶ Abans de l'any 2025 assolir un objectiu del **3% de preparació per a la reutilització** del total de residus domèstics gestionats. Aquest percentatge s'haurà d'assolir igualment pels residus d'origen comercial i els residus d'origen industrial, no perillosos.
- ▶ Fomentar la reducció del **malbaratament alimentari** en els grans productors i en l'àmbit domèstic.
- ▶ Prevenir la presència de residus en el medi natural.
- ▶ Millorar el coneixement de la ciutadania i activitats econòmiques sobre hàbits de consum responsables que afavoreixin la prevenció de residus i la correcta segregació.

B) Objectius per millorar la quantitat i la qualitat de la recollida selectiva de residus

- ▶ Incrementar la recollida selectiva bruta dels residus municipals **assolint un 50% al 2020 respecte als residus generals, percentatge que haurà d'incrementar 2 punts anuals.**
- ▶ Incrementar la recollida selectiva bruta de la matèria orgànica.
- ▶ Incrementar la recollida selectiva bruta de la fracció envasos lleugers.
- ▶ Incrementar la recollida selectiva bruta de la fracció paper i cartó.
- ▶ Incrementar la recollida selectiva bruta de la fracció vidre.
- ▶ Incrementar la recollida separada de residus d'aparells elèctrics i electrònics.
- ▶ Millorar els ratis de recollida d'altres fraccions: roba, oli vegetal, residus voluminosos, restes vegetals, residus de construcció i demolició, pneumàtics fora d'ús i residus perillosos en petites quantitats.

C) Objectius d'eficiència a través de la gestió consorciada

- ▶ Avançar cap a recollides supramunicipals de residus.
- ▶ Impulsar l'ús d'instruments de fiscalitat ambiental de manera consorciada per a contribuir a la millora de la prevenció i gestió de residus i l'ús eficient dels recursos.

D) Objectius per incrementar la valorització en el tractament final

- ▶ El **2025**, la quantitat màxima de **residus destinats a abocador** no podrà superar el **20%** del total de residus no perillosos generats el mateix any.
- ▶ Implementar les mesures necessàries per fer viable la prohibició d'aplicació directa de **fangs de depuradores** d'aigües residuals urbanes a sòls agrícoles, sense previ tractament.
- ▶ El 2020 arribar al 70% del seu pes la preparació per a la reutilització, el reciclatge i la valorització dels residus no perillosos de la construcció i demolició, amb exclusió del material en estat natural definit a la categoria 170504 de la llista de residus.

7. ACTUACIONS D'EDUCACIÓ, FORMACIÓ I CONSCIENCIACIÓ

El PDS de residus, inclou accions **d'educació, formació i conscienciació**.

- ▶ Informació dels impactes negatius, facilitar accés a la informació sobre prevenció i separació, promoure participació activa, actuacions concretes respecte la recollida selectiva dels olis vegetals i els minerals, accions de sensibilització per evitar abandonament residus.
- ▶ Preveure en els contractes de recollida i/o tractament de residus motiu de licitació pública, un 1% destinat a mesures de formació i sensibilització, que haurà d'executar l'adjudicatari en relació amb els punts anterior.
- ▶ Promoure cursos de formació i especialització tant per personal de l'Administració com per empreses i gestors professionals de residus.

8. PREVENCIÓ I GESTIÓ

Les administracions públiques duran a terme mesures encaminades a fomentar la prevenció i preparació:

- ▶ Impuls del compostatge, implementació de circuits d'aprofitament, reducció restes vegetals, foment reducció d'envasos, bosses d'un sol ús, campanya reutilització de l'aigua de la cisterna, foment de la reutilització de roba, guia digital sobre establiments on es venguin articles de segona mà, ambientalització de les festes, entre d'altres.
- ▶ Compostatge domèstic i us comunitari es consideraran operacions de prevenció de residus. Estarà permès el compostatge comunitari en sòl públic o privat, autoritzats pels ajuntaments, els quals designaran a un supervisor del seu ús i funcionament.

8.1 IMPLEMENTACIÓ DE LA RECOLLIDA SELECTIVA

- ▶ Implementació de la recollida selectiva de matèria orgànica mitjançant ús de cubell airejat i bossa compostable.
- ▶ Implementació de sistemes de recollida amb identificació d'usuari o contenidor.
- ▶ Suport en model de recollida selectiva mixta porta a porta amb contenidors de superfície de càrrega lateral.
- ▶ Implementació de l'obligatorietat de la recollida selectiva, tant a particulars com a activitats comercials.
- ▶ Facilitar implementació de sistemes de dipòsit, devolució i retorn d'envasos (SDDR).
- ▶ Campanyes de comunicació per al foment de la separació i reducció de residus.

► Obligació de la separació en origen de residus

S'haurà d'implantar obligatòriament la separació en origen. Com a mínim de:

- Paper i cartó
- Metall
- Plàstics
- Vidre
- Matèria orgànica compostable
- Podes
- Tèxtils
- Oli vegetal

- També es recolliran separadament altres fraccions com aparells elèctrics, residus voluminosos, residus de construcció, etc.
- Els establiments del sector HORECA han d'habilitar la recollida separada, especialment de la fracció orgànica dels residus de menjador i cuina i els olis vegetals, un vegada els municipis hagin implementat aquest servei de recollida.
- Els vaixells que, fent ús dels serveis portuaris, descarreguin residus als ports de Menorca han de seguir els mateixos criteris.

► Sistemes de recollida selectiva i instal·lacions de recollida

SISTEMES

- Residus procedents de la separació domiciliària:
 - **Porta a porta** mitjançant un calendari setmanal per a cada fracció i en un horari estipulat.
 - **Àrees d'aportació**: grup de contenidors per a cada fracció. Hauran de comptar amb: paper i cartró, vidre, envasos lleugers, matèria orgànica i rebuig.
- Els municipis podran organitzar serveis de recollida selectiva de forma conjunta a través del Consorci.
- Qualsevol dels sistemes de recollida seleccionats s'hauran de vincular a un **model de pagament per generació** ja sigui mitjançant la identificació d'usuaris, o a través de la identificació de recipients.
- A partir de l'entrada en vigor d'aquest document, les obres de nova construcció o en les de reforma, si es disposa d'espai suficient, s'hauran d'habilitar espais adients de la superfície mínima necessària per ubicar-hi els contenidors.

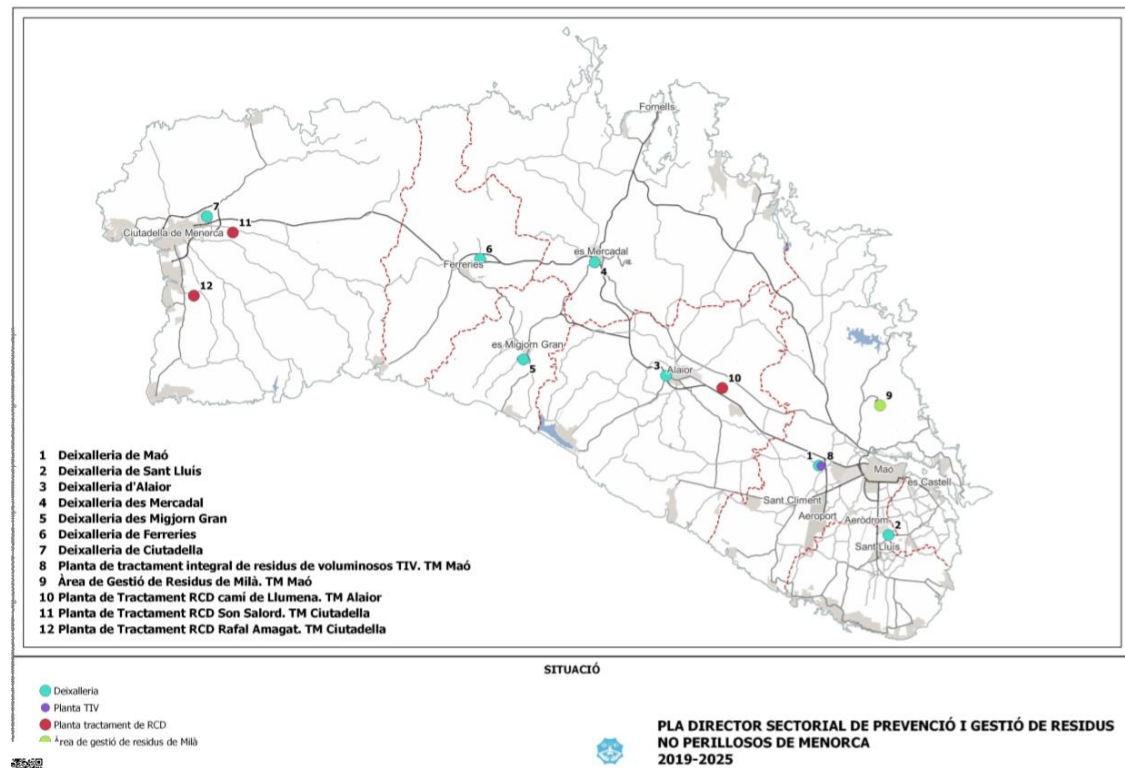
Instal·lacions de recollida

- **Xarxa de Deixalleries de Menorca:** Les deixalleries hauran d'incloure emmagatzematge selectiu de productes usats i residus destinats a la seva reutilització per almenys les fraccions: aparells elèctrics electrònics, mobles, tèxtils, entre d'altres.

- **Estació de transferència de Ciutadella**

A Ciutadella es construirà una planta de transferència per a residus domèstics (ubicada en sòl urbà d'ús industrial).

L'objectiu serà optimitzar el transport de les diferents fraccions de residus recollides tan selectivament com no a les poblacions de ponent de l'illa i alhora maximitzar l'espai a través de sistemes de compactació.

9. TRACTAMENT, INCREMENT DE LA VALORITZACIÓ

- ▶ Cerca d'estratègies per a l'increment de l'aprofitament en el territori insular del Combustible Sòlid recuperat dels Residus (CSR) que es produirà al centre de tractament de residus de Milà.
- ▶ Elaboració del pla d'usos del compost i bioestabilitzant generat a les plantes de tractament de residus de Milà.
- ▶ Elaboració de pla de gestió de residus de fems i purins.

10. ACCIONS EN INFRAESTRUCTURES DE RESIDUS

Millora de les instal·lacions de tractament (situades a l'**Àrea de gestió de residus de Milà**)

- ▶ Planta de tractament mecànic biològic. Es duplica la seva capacitat de compostatge i s'inclou un equip per a l'elaboració de combustible sòlid recuperat (CSR).
- ▶ Al forn incinerador d'animals morts i materials específics de risc s'inclou un forn específic per a incineracions especials (amb retorn de cendres).
- ▶ Planta de digestió anaeròbica de residus orgànics biodegradables (biogàs), que constitueix una font d'energia renovable.
- ▶ Planta de tractament de residus voluminosos.
- ▶ Les superfícies dels abocadors clausurats s'aprofitaran per a la implantació de plaques solars fotovoltaïques.
- ▶ Les plantes de tractament de residus de construcció i demolició podran ampliar la seva superfície autoritzada en un 20% per millorar el procés de tractament o rendiment de la planta.

11. ESTRUCTURA DEL TEXT NORMATIU

Exposició de motius; 53 articles, organitzats de la següent manera:

Títol I: Normes generals

Capítol I: Disposicions generals (article 1 al 6)

Capítol II: Accions d'educació, formació i conscienciació (article 7)

Títol II: Prevenció i gestió de residus

Capítol I: Prevenció i preparació per a la reutilització (article 8 al 9)

Capítol II: Recollida selectiva (article 10 al 14)

Capítol III: Gestió supramunicipal (article 15)

Títol III: Tractament

Capítol I: Increment de la valorització (article 16)

Capítol II: Instal·lacions de tractament (article 17 i 18)

Títol IV: Gestió de residus específics

Capítol I: Restes vegetals (article 19 i 20)

Capítol II: Residus voluminosos (article 21 i 22)

Capítol III: Residus d'aparells elèctrics i electrònics (article 23 i 24)

Capítol IV: Residus de construcció i demolició (article 25 al 28)

Capítol V: Oli vegetal usat (article 29 i 30)

Capítol VI: Roba (article 31 i 32)

Capítol VII: Pneumàtics fora d'ús (article 33 i 34)

Capítol VIII: Llots de depuradora (article 35 al 37)

Capítol IX: Plàstics agrícoles (article 38 al 40)

Capítol X: Residus d'origen animal (article 41 i 42)

Capítol XI: Rebuig de plantes de tractament (article 43)

Capítol XII: Residus perillosos d'origen domèstic (article 44)

Capítol XIII: Subproductes (article 45)

Títol V: Vinculacions municipals i avaluacions d'impacte ambiental

Capítol I: Vinculacions municipals (article 46 i 47)

Capítol II: Avaluacions d'impacte ambiental i autorització ambiental integrada (article 48 i 49)

Títol VI: Vigència i revisió del present Pla Director Sectorial

Capítol I: Vigència (article 50)

Capítol II: Seguiment, avaluació i revisió (article 51 i 52)

Títol VII: Responsabilitat administrativa i règim sancionador

Capítol I: Responsabilitat administrativa i règim sancionador (article 53)

Dues disposicions addicionals

Una disposició transitòria

Una disposició derogatòria

Nou annexos

12. VIGÈNCIA I INVERSIÓ DEL PLA

La vigència del Pla és de sis anys (2019-2025).

- ▶ Les inversions en infraestructures apugen un import de 28.204.123,03 € (sense IVA).
- ▶ D'aquest import, un 57,20% (19.743.648,96 €) són inversions que actualment ja estan compromeses i que no generen un increment de la inversió actual.
- ▶ La despesa per a la implantació del Pla de Prevenció ascendeix a 1.591.500,00 € (sense IVA).
- ▶ En total la inversió total del pla ascendeix a 34.550.000 €.

ACTUACIÓ	IMPORT € (sense IVA)	IVA	IVA €	IMPORT € (IVA incl)
3.1. ACTUACIONS EN ABOCADORS				
3.1.1. Regularització de la superfície ocupada de Milà I	29.715,63 €	0%	0,00 €	29.715,63 €
3.1.2. Millora del segellament de l'abocador de Milà I	5.000.000,00 €	21%	1.050.000,00 €	6.500.000,00 €
3.1.3. Segellat i restauració ambiental de l'abocador de residus no perillosos de Milà II	4.825.996,27 €	21%	1.013.459,22 €	5.839.455,49 €
3.1.4. Cel·la 2 d'ampliació de l'abocador de Milà II	1.135.483,08 €	21%	238.451,45 €	1.373.934,53 €
3.1.5. Restitució cel·la 3 i E de l'ampliació de l'abocador de Milà II	415.548,40 €	21%	87.265,16 €	502.813,56 €
3.2. ACTUACIONS A L'ÀREA DE GESTIÓ DE RESIDUS DE MILÀ				
3.2.1. Execució del projecte de millora de les instal·lacions de tractament i valorització de residus de l'Àrea de Milà II, forn inclòs	9.940.037,50 €	21%	2.087.407,88 €	12.027.445,38 €
3.2.2. Planta de digestió anaeròbia de residus biodegradables	2.490.002,21 €	21%	522.900,46 €	3.012.902,67 €
3.3. ACTUACIONS PER AL TRACTAMENT DE RESIDUS VOLUMINOSOS	1.231.830,00 €	21%	258.684,30 €	1.490.514,30 €
3.4. ACTUACIONS EN PLANTES DE TRANSFERÈNCIA	2.307.875,59 €	21%	484.653,87 €	2.792.529,46 €
3.5. ACTUACIONS EN DEIXALLERIES	827.634,35 €	21%	152.803,22 €	980.437,57 €
TOTAL	28.204.123,03 €		5.895.625,56 €	34.549.748,59 €

13. AVALUACIÓ I REVISIÓ DE RESULTATS

- ▶ Durant la fase d'execució de les accions del pla de prevenció i gestió s'implementaran mecanismes d'avaluació i revisió periòdica, amb l'objectiu de poder adaptar les accions als imprevistos o canvis que es puguin produir, sigui per modificacions de normativa o per la dinàmica del pla. **S'aplicaran els següents mecanismes d'avaluació i revisió periòdica:**
 - ▶ Fitxa d'avaluació d'actuacions després de l'execució de cadascuna d'elles. En cas d'actuacions permanents, la fitxa es realitzarà com a màxim sis mesos després de la seva implantació.
 - ▶ Memòria anual d'aplicació del Pla.
 - ▶ Revisió final en acabar el període del Pla.

consorci de residus
i energia de menorca

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

25 | MENORCA
ANYS | RESERVA DE BIOSFERA